

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ННЦ «Інститут землеробства НААН»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

ННЦ «Інститут землеробства НААН»

В.Ф. Камінський

протокол №

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В ННЦ «ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Нормативно-правова база

Положення розроблено на основі таких нормативно-правових актів:

[Закону України “Про вищу освіту”](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;

[постанов Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти”](#) від 29.04.2015 р. № 266, [“Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність”](#) від 12.08.2015 р. № 579;

[Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України](#) від 12.07.2004 р. № 882 ;

[Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України](#) від 30.12.2015 р. № 1187;

[Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти\(наукових установах\), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України](#) від 23.03.2016 р. № 261;

[наказу Міністерства освіти України “Про затвердження Положення про порядок переведення, відрухування та поновлення аспірантів вищих закладів освіти”](#) від 15.07.1996 р. № 245;

[наказу Міністерства освіти України та Міністерства охорони здоров'я України “Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання у закладах вищої освіти”](#) від 06.06.1996 р. № 191/153.

1.2. Основні терміни і їх визначення

1.2.1. Академічна відпустка – перерва у навчанні, право на яку здобувач вищої освіти отримує у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої (наукової) програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами, навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) тощо).

1.2.2. Академічна заборгованість – наявність навчальних дисциплін, практик, інших видів навчальної діяльності, за які здобувачу вищої освіти не були призначені кредити у зв'язку з невиконанням ним без поважних причин індивідуального навчального плану та графіку освітнього процесу.

1.2.3. Академічна мобільність – реалізація учасниками освітнього процесу передбаченої нормативними правовими актами можливості навчатися, викладати, стажуватися, проводити наукову діяльність, підвищувати кваліфікацію в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

1.2.4. Академічна різниця – навчальні модулі (навчальні дисципліни, практики), передбачені чинним навчальним планом спеціальності (напряму, спеціалізації), які на момент переведення (поновлення) здобувача вищої освіти ним не вивчалися.

1.2.5. Академічна розбіжність з навчального модуля – різниця за обсягом (кількість кредитів та/або навчальних годин), більша, ніж 25 % від передбаченої чинним навчальним планом спеціальності (напряму, спеціалізації);

– різниця за змістом між дисципліною, з якої особа атестована раніше, та відповідною їй дисципліною чинного навчального плану спеціальності (напряму, спеціалізації).

1.2.6. Академічна недобросовісність – несамостійне виконання здобувачем вищої освіти індивідуальних завдань, відтворення у своїх працях чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на автора, фальсифікація результатів.

1.2.7. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, навичок, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

1.2.8. Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

1.2.9. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх

компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

1.2.10. Аспірант – особа, яка навчається в аспірантурі з метою здобуття ступеня доктора філософії.

1.2.11. Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

1.2.12. Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

1.2.13. Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача ступеня доктора філософії, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 40-60 кредитів ЄКТС.

1.2.14. Навчальний модуль – частина освітньої програми (навчальна дисципліна, практика), що забезпечує формування в особи, яка навчається, певних компетентностей та досягнення нею результатів навчання, визнання яких вимірюється в кредитах ЄКТС.

1.2.15. Навчальний план – документ аспірантури інституту, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін та проходження практик, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

1.2.16. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться в інституті через систему науково-методичних і заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

1.2.17. Освітня діяльність – діяльність інституту, що провадиться з метою забезпечення здобуття післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів ступеня доктора філософії та інших осіб.

1.2.18. Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач ступеня доктора філософії.

1.2.19. Повторне навчання – це повторне проходження працездатним здобувачем ступеня доктора філософії (який не має права на отримання академічної відпустки за медичними показаннями), навчальний план якого здобувач ступеня доктора філософії не виконав у повному обсязі з поважних причин (захворювання, службові відрядження; складні сімейні обставини, тощо).

1.2.20. Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

1.2.21. Робоча програма навчальної дисципліни – документ, який визначає місце і значення навчальної дисципліни в реалізації освітньої програми, її зміст, послідовність та організаційні форми вивчення дисципліни, очікувані результати навчання та систему їх оцінювання.

1.2.22. Робочий навчальний план – конкретизація планування освітнього процесу на кожний навчальний рік.

1.2.23. Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається інститутом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

1.2.24. Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна

підготовка.

1.2.25. Стандарт вищої освіти – сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

1.2.26. Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

1.2.27. Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в інституті, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

1.3. Концепція та організація освітньої діяльності

1.3.1. Основною метою освітньої діяльності Інституту є забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів ступеня доктора філософії та інших осіб, підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади і управління, підприємств всіх форм власності за рівнями вищої освіти в галузях освіти (відповідно до міжнародних і вітчизняних класифікацій освіти), утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей.

1.3.2. Інститут має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих наукових установ світу, формування необхідних фахових загальних компетентностей, зокрема:

- вміння самостійно навчатися і критично мислити;
- інноваційної поведінки;
- здатності вирішувати проблеми, оцінювати ризики;
- міжкультурної комунікації і достатнього володіння іноземними мовами;
- достатнього володіння інформаційно-комп'ютерними технологіями.

1.3.3. Освітня діяльність інституту ґрунтується на принципах:

- нерозривності процесів навчання і наукових досліджень;
- забезпечення гарантованої якості освіти відповідно до стандартів освіти;
- наступності та безперервності;
- забезпечення конкурентоспроможності інституту на національному та світовому рівнях;
- побудови освітніх програм на компетентностній основі відповідно до
- Національної рамки кваліфікацій, стандартів освіти та кращого міжнародного досвіду;
- забезпечення єдиного наскрізного підходу до розроблення освітніх програм для освітнього рівня здобувачів ступеня доктора філософії з обов'язковим набуттям здобувачами запланованих компетентностей;
- врахування при розробці та перегляді освітніх програм світового досвіду, потреб ринку праці, залучення до цього процесу провідних учених, фахівців-практиків;
- широкому впровадженні інноваційних навчальних технологій;
- електронного супроводження освітньої діяльності;
- забезпечення здобувачам ступеня доктора філософії сприятливих умов для самостійного навчання та творчого розвитку;
- сумісності освітніх програм з міжнародними класифікаціями та стандартами вищої освіти, інтернаціоналізації освіти, її інтеграції до світового освітньо-наукового простору;
- інтеграції освітньої та наукової діяльності інституту та інших наукових установ і підприємств, зокрема, шляхом створення навчально-науково-виробничих комплексів та філій відділів;
- широкій представленості інституту в міжнародних і національних дослідженнях з визначення рейтингів інституту, врахування результатів оцінювання інституту при вдосконаленні системи забезпечення якості освіти, системи забезпечення якості освітньої діяльності, перегляді освітніх програм.

1.3.4. Освітню діяльність здійснюють наукові підрозділи.

1.3.5. Розподіл навчального навантаження, передбаченого навчальним планом спеціальності затверджує директор.

1.3.6. Інститут забезпечує науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються, засобами навчання (навчальною, методичною, науковою літературою, технічними та іншими засобами) відповідно до своїх матеріальних та фінансових можливостей.

1.4. Мовою викладання в інституті є державна мова.

2. РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

2.1. Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі інституту за третім (освітньо-науковим) рівнем.

2.2. Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання проблем у галузі професійної та/або науково-дослідної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2.3. Навчання аспірантів в інституті здійснюється за такими формами:

- очна (денна, вечірня);
- заочна.

3. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Стандарти вищої освіти

3.1.1. Для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності Міністерство освіти і науки України за погодженням із Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти розробляє і затверджує стандарти вищої освіти.

3.1.2. Стандарти вищої освіти використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності.

3.1.3. Стандарт вищої освіти визначає вимоги до освітньо-наукової програми.

3.1.4. За відсутності затверджених у встановленому порядку стандартів вищої освіти інститут розробляє власні освітньо-наукові програми, які затверджуються рішенням вченої ради інституту.

3.2. Спеціальності та спеціалізації

3.2.1. Підготовку здобувачів ступеня доктора філософії інститут проводить за спеціальностями та спеціалізаціями.

3.2.2. Перелік спеціалізацій, що запроваджуються у межах ліцензованих спеціальностей, затверджується рішенням Вченої ради Інституту.

3.3. Освітньо-наукові програми, навчальні плани та робочі навчальні плани

3.3.1. Освітньо-наукова програма для певної спеціальності затверджується рішенням вченої ради інституту.

3.3.2. Обсяги кредитів ЄКТС, необхідні для здобуття ступенів вищої освіти, визначаються стандартами вищої освіти (за їх відсутності – вченою радою інституту).

3.3.3. Один кредит ЄКТС становить 30 годин роботи здобувача вищої освіти.

3.3.4. На основі освітньо-наукової програми для певної спеціальності, спеціалізації розробляється навчальний план, який затверджується Вченою радою І нституту і вводиться в дію рішенням директора разом з графіками навчального процесу не пізніше ніж за 3 місяці до початку навчального року.

3.3.5. Навчальні плани складаються окремо для кожної спеціальності (спеціалізації) та за кожною формою навчання.

3.3.6. Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

3.3.7. Вчена рада інституту затверджує перелік нормативних дисциплін інституту, які в обов'язковому порядку включаються до навчальних планів підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальностями (спеціалізаціями), та визначає кількість кредитів кожної дисципліни.

3.3.8. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складаються робочі навчальні плани, які ухвалюються вченою радою інституту та затверджуються директором інституту не пізніше ніж за 3 місяці до початку навчального року.

3.3.9. Освітній процес за очною (денною/вечірньою) формою навчання організовується, як правило, за двосеместровою системою.

3.3.10. Здобувачам ступеня доктора філософії можуть бути встановлені на поточний навчальний рік індивідуальні графіки навчального процесу.

3.3.12. Освітні програми, навчальні плани і робочі навчальні плани розробляються робочими групами. Персональний склад груп визначається директором інституту.

3.3.13. Перед винесенням на затвердження вченої ради інституту проекти освітніх програм і навчальних планів розглядаються методичною комісією інституту.

3.4. Індивідуальні навчальні плани здобувачів ступеня доктора філософії

3.4.1. Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії є документом, що містить інформацію про перелік та послідовність вивчення ним навчальних дисциплін і проходження практик, обсяг навчального навантаження за усіма видами навчальної діяльності, види та строки підсумкового контролю та атестації, а також, у разі потреби, зміни до індивідуального навчального плану.

3.4.2. Індивідуальний навчальний план складається одразу на чотири роки. У разі потреби – на кожний навчальний рік.

3.4.3. Індивідуальний навчальний план аспіранта формується ним особисто за участю наукового керівника і затверджується директором інституту.

3.4.4. В індивідуальному навчальному плані зазначаються нормативні навчальні дисципліни, практики та навчальні дисципліни за вибором.

3.4.5. Обсяг навчальних дисциплін за вибором становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для рівня ступеня доктора філософії.

3.4.6. Здобувачі ступеня доктора філософії за погодженням з науковим керівником мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для іншої спеціальності (спеціалізації).

3.4.7. До навчальних дисциплін за вибором можуть бути включені навчальні дисципліни, що не входять до переліку дисциплін, встановленого освітньою програмою даної спеціальності та вивчаються за межами інституту. Такі навчальні дисципліни включаються до індивідуального навчального плану за наявності офіційного документу, виданого установою (в тому числі, закордонною), що має право на надання послуг з вищої освіти та підтверджує присвоєння кредитів з даної навчальної дисципліни.

3.4.8. Вивчення всіх навчальних дисциплін, включених до індивідуального навчального плану, є обов'язковим.

3.4.9. Для внесення змін до індивідуального навчального плану та встановлення індивідуального графіку освітнього процесу здобувач ступеня доктора філософії подає заяву на ім'я директора із зазначенням відповідної підстави.

3.4.10. Основними підставами для внесення змін до індивідуального навчального плану та встановлення індивідуального графіку освітнього процесу є:

- реалізація здобувачем ступеня доктора філософії права на академічну мобільність відповідно до міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, учасником яких є інститут, договорів про співробітництво між інститутом та вітчизняним або іноземним навчальним закладом (науковою установою);

- реалізація здобувачем ступеня доктора філософії права на академічну мобільність із власної ініціативи на основі індивідуального запрошення (в тому числі, для наукового стажування) (підтверджуються наданням довідки з місця роботи або індивідуального запрошення);

- медичні показники (підтверджуються наданням відповідних документів);

- сімейні обставини (надається письмове обґрунтування);
- реалізація права здобувачем ступеня доктора філософії на трудову діяльність у позанавчальний час, в тому числі, за кордоном (підтверджується наданням довідки з місця роботи або індивідуального запрошення).

3.4.11. Здобувач ступеня доктора філософії, до індивідуального навчального плану якого вносяться зміни і якому встановлюється індивідуальний графік освітнього процесу, повинен не мати академічної заборгованості.

3.4.12. Зміни до індивідуального навчального плану здобувача ступеня доктора філософії та встановлення йому індивідуального графіку освітнього процесу за поданням директора інституту ухвалює вчена рада інституту.

3.4.13. Здобувачу ступеня доктора філософії, який прагне реалізувати право на академічну мобільність, внесення змін до індивідуального навчального плану та встановлення індивідуального графіку освітнього процесу здійснюються за умови погодження з адміністрацією та ухвалення вченою радою інституту.

3.4.14. Зміни до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та його індивідуальний графік освітнього процесу затверджуються вченою радою інституту.

Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного (електронного) навчання.

3.4.15. За виконання індивідуального навчального плану відповідає особа, яка навчається. Контроль виконання індивідуального навчального плану здійснює науковий керівник.

3.5. Робочі програми навчальних дисциплін

3.5.1. Робочі програми навчальних дисциплін розробляються згідно з вимогами відповідних освітніх програм.

3.5.2. Робочі програми навчальних дисциплін доводяться до відома здобувачів ступеня доктора філософії.

3.5.3. Робочі програми розглядаються методичною комісією інституту. Після їх погодження методичною комісією інституту вони рекомендуються вченою радою інституту та затверджується директором.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Форми освітнього процесу та види навчальних занять

4.1.1. Освітній процес в інституті здійснюється за такими формами: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, практичні заняття, контрольні заходи, самостійна робота.

4.2. Лекції

4.2.1. Лекція – вид навчальних занять, призначений для викладення теоретичного матеріалу. Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.2.2. Лекції проводяться науковими працівниками інституту, які мають наукові ступені або/та вчені звання, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій.

4.2.3. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до осіб, які навчаються.

4.2.6. Лекція проводиться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях. Якщо це передбачено робочою програмою навчальної дисципліни, лекції можуть проводитися дистанційно з використанням електронних засобів комунікації.

4.2.7. Оцінки за роботу здобувачів вищої освіти на лекціях та результати поточного контролю (тестового контролю, опитування тощо) під час лекцій враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

4.3. Практичні заняття

4.3.1. Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому особи, які навчаються, під керівництвом наукового працівника закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

4.3.2. Практичні заняття проводяться в приміщеннях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, оргтехнікою тощо.

4.3.3. Перелік тем практичних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.3.4. Науковий працівник, якому доручено проведення практичних занять, за узгодженням із лектором даної навчальної дисципліни розробляє методичне забезпечення: індивідуальні завдання різної складності, контрольні завдання для виявлення ступеня сформованості необхідних умінь тощо.

4.3.5. Оцінки, одержані за практичні заняття, є складовою підсумкової оцінки.

4.4. Індивідуальні навчальні заняття

4.4.1. Індивідуальні навчальні заняття проводяться у малочисельних групах відповідно до розкладу, а також з окремими здобувачами ступеня доктора філософії. Індивідуальні навчальні заняття з окремими особами організовуються з урахуванням індивідуального навчального плану здобувача ступеня доктора філософії та можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін, а в окремих випадках – повний обсяг навчальних занять.

4.4.2. Проведення індивідуальних навчальних занять з окремими особами фіксується в журналі обліку індивідуальних занять наукових працівників.

4.5. Самостійна робота

4.5.1. Самостійна робота осіб, які навчаються, є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

4.5.2. Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, науково-дослідну роботу, виконання індивідуальних завдань тощо.

4.5.3. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками наукового працівника.

4.5.4. Самостійна робота з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни може проходити в бібліотеці інституту, лабораторіях, в домашніх умовах, а також у дистанційній формі за використанням системи підтримки дистанційного навчання та матеріалів дистанційних курсів.

4.5.5. Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим.

4.5.6. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання тестів, контрольних робіт, включених до навчального плану, індивідуальних завдань, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

5. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Науково-методичне та організаційне забезпечення освітнього процесу є необхідною умовою якісного засвоєння програм підготовки фахівців і включає:

- стандарти підготовки доктора філософії та освітні програми;
- навчально-організаційні документи аспірантури;
- навчально-методичні комплекси дисциплін;

- інформаційне забезпечення навчального процесу (методичні матеріали, посібники, комп'ютерні програми тощо);
- систему забезпечення якості освітнього процесу.

6. ПРИЙОМ ДО АСПРАНТУРИ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Прийом на навчання до інституту здобувачів ступеня доктора філософії проводиться відповідно до правил прийому <https://zemlerobstvo.com/wp-content/uploads/2020/12/aspirantura.pdf>, які щороку розробляються відповідно до Умов прийому на навчання. Правила прийому до аспірантури інституту затверджуються вченою радою інституту та висвітлюються на сайті Інституту.

7. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

7.1. Учасниками освітнього процесу в інституті є:

- наукові та науково-педагогічні працівники інституту, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-наукових програмах;
- здобувачі ступеня доктора філософії та інші особи, які навчаються (підвищують кваліфікацію) в інституті;
- фахівці-практики без ступеню, які залучаються до освітнього процесу (за необхідності).

– 7.2. Наукові працівники – це особи, які за основним місцем роботи та відповідно до трудового договору (контракту) професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-організаційну діяльність та мають відповідну кваліфікацію. Робочий час наукового працівника включає час виконання ним наукової, дослідницької, консультативної, експертної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

7.3. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність наукових працівників інституту регулюється законодавством про наукову і науково-технічну та інноваційну діяльність.

7.4. Наукові працівники інституту мають право:

- на академічну свободу;
- на академічну мобільність для провадження професійної діяльності;
- на захист професійної честі та гідності;
- брати участь в управлінні інститутом, у тому числі обирати та бути обраним членом вченої ради інституту чи його структурного підрозділу;
- обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість освітнього процесу;
- на забезпечення створення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня, організацію відпочинку та побуту, встановлених законодавством, нормативними актами інституту, умовами індивідуального трудового договору та Колективного договору;
- безоплатно користуватися бібліотечними та інформаційними ресурсами наукових підрозділів інституту;
- на захист права інтелектуальної власності;
- на підвищення кваліфікації та стажування не рідше одного разу на п'ять років;
- брати участь в об'єднаннях громадян;
- на соціальне та пенсійне забезпечення в установленому законодавством порядку;
- на інші права, передбачені законодавством і Статутом інституту.

7.5. Особи, які навчаються в інституті

7.5.1. Особами, які навчаються в інституті, є здобувачі ступеня доктора філософії (аспіранти).

7. 5.2. Права осіб, які навчаються

Особи, які навчаються в інституті, мають право на:

- вибір форми навчання під час вступу до аспірантури інституту;
- безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи,
- скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;
 - безоплатне користування бібліотекою, інформаційними фондами, навчальною та науковою базами інституту;
 - безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах;
 - користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою базами інституту у порядку, передбаченому Статутом інституту;
 - участь у науково-дослідних роботах, конференціях, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації;
 - участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, громадської діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку;
 - участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
 - участь у громадських об'єднаннях;
 - вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для третього рівня вищої освіти (здобувачів ступеня доктора філософії);
 - академічну мобільність, у тому числі міжнародну;
 - отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством;
 - зарахування до страхового стажу відповідно до [Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”](#) періодів навчання на денній формі навчання в аспірантурі за умови добровільної сплати страхових внесків;
 - академічну відпустку або перерву в навчанні із збереженням окремих прав здобувача вищої освіти, а також на поновлення навчання у порядку, встановленому МОН України;
 - участь у формуванні індивідуального навчального плану;
 - захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;
 - канікулярну відпустку тривалістю не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік;
 - отримання цільових пільгових державних кредитів для здобуття вищої освіти у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;
 - оскарження дій органів управління інституту та їх посадових осіб, наукових і науково-педагогічних працівників;

Особи, які навчаються в інституті за денною формою навчання за рахунок коштів державного бюджету, мають право на отримання стипендій у встановленому законодавством порядку.

Особи, які навчаються в інституті за денною формою навчання, можуть отримувати інші стипендії, призначені фізичними (юридичними) особами.

7.5.3. Особи, які навчаються в інституті, зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, Статуту Інституту, загальновизнаних норм співжиття, моралі, етики;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- виконувати вимоги освітньо-наукової програми, графік навчального процесу, навчальний план, відвідувати заняття;

– берегти майно інституту.

7.5.4. Відповідальність за академічну не доброчесність. У разі виявлення академічної недоброчесності при проведенні контрольного заходу, науковий працівник, який проводив захід, зобов'язаний сповістити директора інституту про факт виявлення академічної недоброчесності.

8. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ

8.1. Основну відповідальність за якість освітньої діяльності в інституті несуть директор, заступник директора з наукової роботи, голова методичної комісії, вчений секретар.

8.2. Директор інституту

- відповідає за ефективне провадження освітньої діяльності в інституті;
- видає накази і розпорядження, дає обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу і структурними підрозділами інституту доручення;
- призначає на посаду та звільняє з посади працівників;
- забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку;
- визначає функціональні обов'язки працівників;
- здійснює контроль за якістю роботи наукових та інших працівників;
- формує контингент осіб, які навчаються в аспірантурі інституту;
- відраховує з аспірантури інституту та поновлює на навчання в ньому здобувачів ступеня доктора філософії;
- забезпечує організацію та здійснення контролю за виконанням навчальних планів;
- затверджує навчальні плани, робочі програми;
- здійснює контроль за якістю роботи наукових та інших працівників;
- здійснює інші передбачені [Законом України “Про вищу освіту”](#) та Статутом інституту повноваження.

8.3. Частина своїх повноважень директор може делегувати своєму заступнику та керівникам структурних підрозділів.

8.4. Вчена рада інституту

- визначає стратегію і перспективні напрями розвитку наукової і освітньої діяльності інституту;
- визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості підготовки здобувачів ступеня доктора філософії;
- затверджує освітні програми та навчальні плани для здобувачів ступеня доктора філософії;
- ухвалює рішення з питань організації освітнього процесу;
- оцінює наукову діяльність структурних підрозділів.

8.5. Методична комісія інституту

- обговорює стан та перспективи науково-методичної роботи в інституті;
- готує для розгляду вченою радою інституту проекти нормативних документів, робочих програм, планів, робочих програм навчальних дисциплін тощо;
- проводить аналіз науково-методичного забезпечення освітнього процесу і розробляє рекомендації з підвищення його якості;
- готує питання з освітньої і науково-методичної роботи на засідання вченої ради інституту;
- розглядає плани видання навчально-методичної літератури;
- розглядає інші питання навчально-методичної роботи.

До складу комісії включаються найдосвідченіші наукові працівники. Персональний склад і голова методичної комісії затверджуються вченою радою інституту.

8.6. Планування, організацію, нормативне забезпечення і контроль провадження освітнього процесу з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії здійснює відділ аспірантури інституту.

Основними завданнями відділу аспірантури є:

- розробка документів інституту з організації освітнього процесу.
- організація та координація освітньої діяльності з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.
- моніторинг реалізації, періодичний перегляд освітніх програм відповідно до Стандартів і правил забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (2015 р.) із залученням методичної комісії інституту.
- організація та координація роботи з атестації здобувачів ступеня доктора філософії.
- реалізація заходів із дотримання академічної доброчесності, забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання результатів навчання й атестації здобувачів ступеня доктора філософії.
- впровадження прогресивних методів навчання, розробка, впровадження та експлуатація інформаційних і комунікаційних систем інституту.
- надання офіційної звітності з питань освіти.
- планування, організація та координація роботи із забезпечення сприятливих умов навчання.
- робота з формування у аспірантів інституту громадської відповідальності, патріотизму, академічної доброчесності, корпоративної культури.
- забезпечення участі інституту в дослідженнях із визначення рейтингів наукових установ, аналіз результатів участі в цих дослідженнях та розробка рекомендацій щодо покращення показників інституту.
- забезпечення участі інституту у заходах з питань науки та освіти.
- забезпечення якості освіти, формування в інституті культури якості.

8.7. Система забезпечення якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) інституту

– в інституті діє система забезпечення якості освіти (система внутрішнього забезпечення якості) інституту, <https://zemlerobstvo.com/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-vnutrishnye-zabezpechennya-yakosti-vishhoyi-osviti.pdf>

Систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) розроблено згідно з принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії наукової установи, яка несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу якості;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- процесного підходу до управління;
- постійного підвищення якості;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості контингенту здобувачів ступеня доктора філософії;
- посилення кадрового потенціалу інституту;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів ступеня доктора філософії;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність інституту;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у

наукових працях працівників наукової установи і здобувачів ступеня доктора філософії;
 – участь інституту в національних та міжнародних рейтингових дослідженнях наукових установ.

8.8. Фінансування освітньої діяльності

Фінансування інституту здійснюється за рахунок коштів державного бюджету на умовах державного замовлення на оплату послуг з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, наукових кадрів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, які використовуються на оплату праці, матеріальне стимулювання працівників, інші цілі, пов'язані із статутною діяльністю інституту.

Оплата праці в інституті здійснюється згідно з Кодексом законів про працю України, Законом України “[Про вищу освіту](#)”, “[Про оплату праці](#)”, за схемами посадових окладів і тарифними ставками, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, та колективним договором.

9. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Система контрольних заходів передбачає застосування як кількісних, так і якісних критеріїв оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за кількісними критеріями проводиться за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F) (табл.).

Система оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентості	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Відповідь відмінна, повна, довершена, обґрунтована, достовірна, точна, не викликає сумнівів у членів предметної комісії. Аспірант, вмiє використовувати набуті знання і переконливо аргументує відповіді.	високий	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Відповідь правильна, достовірна з незначними неточностями, не викликає сумнівів у членів комісії. Аспірант вільно володіє обсягом матеріалу дисципліни, допускає незначні помилки.	достатній	добре	
75-81	C	добре	В цілому правильна відповідь із певною кількістю значних помилок. Аспірант вмiє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-74	D	задовільно	Відповідь у цілому правильна, проте, неповна, неточна, недовершена, незакінчена, необґрунтована, викликає уточнюючі запитання у членів комісії. Аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	середній	задовільно	
60-63	E	достатньо	Відповідь достатня, але зі значною кількістю недоліків, задовольняє мінімальні критерії. Аспірант володіє матеріалом дисципліни на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Відповідь неправильна, недостовірна, викликає дискусію у членів комісії. Аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу дисципліни	низький	незадовільно	не захищено
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Аспірант володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			